BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, juli 2025. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Donošenje zakona o dopunama Zakona o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine predlaže se po skraćenoj proceduri usvajanja budući da se ne radi o složenom i obimnom zakonu, odnosno da se u konkretnom radi o terminološkom preciziranju pojmova, proširenju postojećih prava na podršku u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica kojim bi se omogućilo da ostvare pravo na podršku u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih objekata njihovih predaka koji su bili prinuđeni napustiti svoju imovinu, a nisu obnovili stambeni objekat, odnosno izgradnji nove stambene jedinice u mjestu povratka, što bi unaprijedilo povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, te podsticanje saradnje sa iseljeništvom.

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 15/05), iza člana 5. dodaje se novi član 5a. koji glasi:

„Član 5a.

Mjesto povratka je jedinica lokalne samouprave na području koje je raseljeno lice, povratnik ili izbjeglica imala prebivalište 1991. godine."

Član 2.

Iza člana 11. dodaje se novi član 11a. koji glasi:

„Član 11a.

(1) Održivi povratak obuhvata programe ekonomskog osnaživanja povratnika, razvojne projekte podrške povratničkim sredinama, socijalne i humanitarne programe pomoći i druge vrste podrške reintegraciji povratnika u ranije prebivalište.
(2) Vrste, obim i kriteriji programa održivosti povratka utvrđuju se planovima iz člana 37. tačka 1. al. 1. i 2. ovog Zakona."

Član 3.

U članu 27. iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Izuzetno, pravo na podršku za dogradnju ili rekonstrukciju postojeće, odnosno izgradnju nove stambene jedinice u mjestu povratka mogu ostvariti potomci vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 80/14), a što se dokazuje potvrdom o kretanju nadležnog organa u mjestu povratka i izvodom iz matične knjige rođenih."

Dosadašnji st. (2) i (3), postaju st. (3) i (4).

Član 4.

U članu 37., tačka 2., iza alineje 7. dodaje se nova alineja 8., koja glasi:

„-ostvaruje i podstiče saradnju sa iseljeništvom;"

Dosadašnje al. 8. i 9., postaju al. 9. i 10.

Član 5.

U članu 40. iza riječi: „uvjeta za," dodaje se riječ: „održivi".

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV.A.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Budući da je Zakon o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine donesen u martu 2005. godine i objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH", broj: 15/05 od 16. marta 2005. godine, odnosno da je protekao značajan vremenski period od njegovog donošenja do danas, to je realizacijom programa i projekata ovog Ministarstva, a u skladu sa Planovima obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka koji usvaja Vlada Federacije BiH, uočena potreba za definiranjem i preciziranjem određenih pojmova, radi njihove nesporne primjene i prilagođavanje aktuelnom stanju u ovoj društvenoj oblasti.

Od perioda donošenja Zakona o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine do danas, okolnosti, kada je u pitanju kategorija povratnika, su se značajno promijenile, tako da pored stvaranja uslova za povratak kroz obnovu i rekonstrukciju stambenih objekata, neophodno je stvoriti uslove za reintegraciju povratnika u lokalnu zajednicu, u cilju njihove ekonomske samoodrživosti, kao i obezbjediti uslove za održivost povratka i poboljšati kvalitet življenja samih povratnika. Ovdje se, prije svega, misli na mlađe novoformirane višečlane povratničke porodice, bez kojih i nema povratka u pravom smislu riječi. Postojeća zakonska regulativa je u značajnoj mjeri ograničavajuća u pogledu održivosti društvenih i ekonomskih uslova povratnika za njihov ostanak i razvoj u povratničkim zajednicama. Navedenom izmjenom Zakona bismo omogućili potomcima raseljenih lica i izbjeglica da ostvare pravo na podršku za dogradnju ili rekonstrukciju stambenih objekata njihovih predaka, koji su bili prinuđeni napustiti svoju imovinu a nisu obnovili stambeni objekat, odnosno podršku u izgradnji nove stambene jedinice u mjestu povratka, te bismo omogučili povratnicima da imaju stambene jedinice u mjestu povratka čime bi se sigurno unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, a sve u cilju potpunije provedbe Aneksa VII Dejtonskog mirovnog Sporazuma i ostvarivanja strateškog cilja ovog Ministarstva.

Također, jedan od strateških ciljeva Vlade Federacije BiH i ovog Ministarstva jeste podsticanje saradnje sa iseljeništvom, a koji programi su predviđeni Strategijom saradnje sa iseljeništvom Federacije Bosne i Hercegovine i Strategijom razvoja Federacije BiH, a što je neophodno uvrstiti u predmetnu izmjenu Zakona.

III - OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. ovog zakona propisuje se dodatni član u zakonu koji preciznije definira pojam mjesta povratka raseljenog lica, izbjeglice, odnosno, povratnika.

Članom 2. ovog zakona propisuje se dodatni član u zakonu koji definira šta obuhvata održivi povratak s obzirom da u postojećem tekstu zakona taj pojam nije detaljnije uređen, te da se vrste, obim i kriteriji programa održivosti povratka utvrđuje planovima povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka koje usvaja Vlada Federacije BiH.

Članom 3. ovog zakona definira se proširenje postojećih prava na podršku za dogradnju, rekonstrukciju i izgradnju stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica, potomaka vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda, a što se dokazuje potvrdom o kretanju nadležnog organa u mjestu povratka i izvodom iz matične knjige rođenih, što bi unaprijedilo povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini.

Članom 4. ovog zakona se definira dodatna mjera koju će poduzimati ovo Ministarstvo u cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i povratnika kroz ostvarivanje i podsticanje saradnje sa iseljeništvom.

Članom 5. ovog zakona se vrši pojmovno usklađivanje postojećeg teksta zakona na način preciziranja pojma održivi povratak.

Članom 6. ovog zakona definira se stupanje na snagu ovog zakona.

IV - USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EVROPSKE UNIJE

Ovaj zakon, kao lex specialis, tretira vrlo specifičnu, teritorijalno ograničenu, oblast raseljenih osoba i povratnika i ista je stvar nacionalne jurisdikcije, te u odnosu na Nacrt ovog zakona, ne postoje sekundarni propisi Evropske unije sa kojim se treba vršiti usklađivanje.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog zakona nije potrebno izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta Federacije BiH. Proširenje prava na podršku u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica, potomaka vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda, a čime bi se unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, realiziralo bi se iz postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju Budžetom Federacije ovom Ministarstvu. Naime, ovo Ministarstvo bi svoje programe podrške povratnicima, raseljenim licima i izbjeglicama za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata prilagodilo ovoj izmjeni predmetnog zakona, a sve na osnovu kontinuiranih analiza i evaluacija stanja u ovoj oblasti u odnosu na stvarne potrebe i finansijske pretpostavke. Ovo Ministarstvo, na osnovu Plana povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka, koji na prijedlog ovog Ministarstva usvaja Vlada Federacije BiH za svaku godinu, realizira javne pozive za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata svake godine, čime se kontinuirano pruža mogućnost potencijalnim korisnicima pomoći za rekonstrukcijom/obnovom/izgradnjom, te je nesporno da su sredstva postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju Budžetom Federacije ovom Ministarstvu dostatna i za proširenje prava na kategoriju mladih povratničkih porodica.

ZAKON O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE
(„Službene novine Federacije BiH, broj: 15/05)

Odredbe zakona koje se dopunjuju

Član 27.

(1) Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava pomoći u rekonstrukciji stambenih jedinica su:

1. da je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljeno lice u Bosni i Hercegovini, ili povratnik;
2. da je iskazao namjeru za povratkom;
3. da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo nad stambenom jedinicom koja je predmet rekonstrukcije;
4. da je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet rekonstrukcije;
5. da se stambena jedinica koja je predmet rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
6. da on i članovi njegovog domaćinstva od 1991. godine nemaju na teritoriji Bosne i Hercegovine drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
7. da nije primio pomoć u rekonstrukciji dovoljnu da zadovolji odgovarajuće standarde o minimumu stambenih uvjeta

(2) Federalno ministarstvo će zajedno sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usaglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za odabir prioritetnih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od korisnika.

(3) Federalno ministarstvo će svojim podzakonskim aktima osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i procedura iz prethodnog stava.

Član 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na teritoriji Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležni organi kantona, u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:

– donosi plan povratka i repatrijacije raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jedanput godišnje;
– donosi plan za obnovu, izgradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i povratnika koji su od federalnog značaja;
- donosi osnove za izradu planova iz člana 23. ovog zakona;
– utvrđuje bilans potrebnih sredstava kada finansijska sredstva kantona nisu dovoljna, a sve u cilju stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;

– predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:
– izrađuje prijedlog godišnjeg plana za povratak i repatrijaciju iz tačke 1. ovog člana;
– priprema osnove za izradu planova iz člana 24. ovog zakona;
– prati realizaciju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
– podstiče i pomaže u realizaciji kantonalnih planova povratka i repatrijacije;
– planira i provodi plan izgradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
– priprema bilans potrebnih sredstava iz tačke 1. ovog člana;
– sarađuje sa nadležnim organima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku saradnju i saradnju sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim organima i organizacijama;
– vodi centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na osnovu izvještaja kantona;
– vodi druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim propisima.

3.Kanton:
– donosi plan za povratak i repatrijaciju na području tog kantona;
– planira i provodi izgradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koji su od kantonalnog značaja;
– priprema i donosi bilans potrebnih sredstava za područje kantona radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog Zakona;
– utvrđuje nosioce aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na području tog kantona;
– organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
– popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na svom području i dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu;
– sarađuje sa nadležnim organima općina, drugih kantona i nadležnim organima Federacije, kao i sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u vezi sa unapređenjem planiranog povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
– obavlja i druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom, ustavom kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

Član 40.

Sredstva za finansiranje koriste se za ostvarivanje potreba i stvaranje uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona

Obrazac broj: 2

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa			
Naziv prednacrta/nacrta zakona	Nacrt zakona o dopunama Zakona o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine		
Datum	22.01.2025. godine		
Kontrolno područje		DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST			
Naziv prednacrta/nacrta zakona je naveden i razumljiv		DA	
Navoden je naziv i kontakti obrađivača		DA	
Naveden je datum		DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA			
Problem je jasno i sažeto objašnjen		DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni		DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni		DA	
KONZULTACIJE			
Zainteresirane strane su jasno definirane		DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen		DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA			
Predložena su normativna i nenormativna rješenja		DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja		DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun		DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi		DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima		DA	
Definirano je prijelazno razdoblje		DA	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI		DA	

UREĐ VLADE FBIH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE
Željko Siladi, direktor Ureda

Datum i pečat 22.01.2025. godine

OVLAŠTENA OSOBA

OBRAZAC IZJAVA O FISKALNOJ PROCJENI

Obrazac IFP NE

A 1. Obradivač propisa						
	KOD	NAZIV				
Razdjel	5301	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica				
B 2. Osnovni podaci o prijedlogu propisa						
Vrsta propisa/akta	Zakon	DA	Odluka	NE	Strategija	NE
	Uredba	NE	Drugi akti	NE	Drugi akti planiranja	NE
Naziv propisa/akta	**Zakon o dopunama Zakona o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine**					

C 3. Izjava o nepostojanju fiskalnih efekata predloženog propisa
Za provedbu ovog zakona nije potrebno izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta Federacije BiH. Proširenje prava na rekonstrukciju i izgradnju stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica, direktnih potomaka vlasnika iz 1991. godine, a čime bi se unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, realiziralo bi se iz postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju budžetom Federacije ovom Ministarstvu. Naime, ovo Ministarstvo bi svoje programe podrške povratnicima, raseljenim licima i izbjeglicama za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata prilagodilo ovoj izmjeni predmetnog zakona, a sve na osnovu kontinuiranih analiza i evaluacija stanja u ovoj oblasti u odnosu na stvarne potrebe i finansijske pretpostavke. Ovo Ministarstvo, na osnovu Plana povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka, koji na prijedlog ovog Ministarstva usvaja Vlada Federacije BiH za svaku godinu, realizira javne pozive za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata svake godine, čime se kontinuirano pruža mogućnost potencijalnim korisnicima pomoći za rekonstrukcijom/obnovom/izgradnjom, te je nesporno da su sredstva postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju budžetom Federacije ovom Ministarstvu dostatna i za proširenje prava na kategoriju mladih povratničkih porodica.

D 4. Pečat i potpis odgovornog lica		Mjesto i datum	, 21-02-2025

SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Издање на босанском, хрватском и српском језику

Godina XII – Broj 15	Srijeda, 16.3.2005. godine S A R A J E V O	ISSN 1512-7079

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

177

Temeljem članka IV.B.7. a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 6. siječnja 2005. godine i na sjednici Doma naroda od 25. siječnja 2005. godine

Broj 01-78/05
4. ožujka 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s.r.

ZAKON

O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju: temeljna prava i obveze raseljenih osoba i povratnika, stjecanje i prestanak statusa, njihov povratak u prebivališta iz kojih su raseljeni (u daljnjem tekstu: prebivalište), način vođenja evidencija o tim osobama, osiguranje sredstava za povratak i ostvarenje drugih prava, kao i druga pitanja u svezi s pravima i obvezama tih osoba na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Pitanja u svezi s raseljenim osobama, povratnicima u Federaciji i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine uređuju se sukladno Zakonu o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/ 03 i 33/03), ovom Zakonu i propisima kantona.

Članak 3.

Nadležna tijela Federacije, kantona i općina obvezni su, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ustavu kantona, ovom Zakonu, drugim propisima i dokumentima, poticati povratak i stvarati političke, ekonomske i društvene uvjete koji doprinose dragovoljnom, sigurnom i održivom povratku raseljenih osoba Bosne i Hercegovine i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine.

II - PRIZNAVANJE I PRESTANAK STATUSA RASELJENE OSOBE I POVRATNIKA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 4.

Raseljena osoba, u smislu ovoga Zakona, državljanin je Bosne i Hercegovine koja je nakon 30. travnja 1991. godine raseljena na teritoriju Federacije usljed sukoba, progona, iz opravdanoga straha od progona ili povreda ljudskih prava na teritoriju Bosne i Hercegovine, a ne postoje uvjeti za siguran i dostojanstven povratak u svoje prebivalište, niti se dragovoljno odlučila na izbor novoga mjesta življenja.

Članak 5.

Povratnik je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine ili raseljena osoba koja je nadležnom tijelu izrazila volju za povratkom u ranije prebivalište i koja je u postupku toga povratka, kao i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine i raseljena osoba koja se vratila u svoje ranije prebivalište.

Povratnici to prestaju biti protekom roka od šest mjeseci, računajući od dana kada su se ponovno nastanili u svoje ranije prebivalište - adresa prebivališta.

Povratnikom, u smislu ovoga Zakona, ne smatra se osoba koja se nastanila u drugo mjesto prebivališta unutar Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, u smislu ovoga Zakona, državljanin je Bosne i Hercegovine koji se nalazi izvan Bosne i Hercegovine, a koji je zbog sukoba prognan sa svoga prebivališta ili je napustio svoje prebivalište u Bosni i Hercegovini i izbjegao u inozemstvo nakon 30. travnja 1991. godine, bojeći se opravdano da će biti progonjen zbog svoje rase, vjere, narodnosti, pripadnosti kojoj socijalnoj skupini ili svojih političkih mišljenja i koji nije u mogućnosti sigurno i dostojanstveno vratiti se na svoje ranije prebivalište niti je dragovoljno odlučio trajno se nastaniti izvan Bosne i Hercegovine.

Status raseljene osobe priznaje se izbjeglici iz Bosne i Hercegovine koja se vratila u Bosnu i Hercegovinu i koja nije u mogućnosti sigurno i dostojanstveno vratiti se u svoje ranije

prebivalište niti je odlučila trajno se nastaniti na drugom mjestu u Bosni i Hercegovini.

Članak 7.

O priznavanju i prestanku statusa raseljene osobe, u smislu ovoga Zakona, kao i priznavanju njegovih prava i obveza, odlučuje nadležno tijelo uprave kantona određeno kantonalnim propisom.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti žalba Federalnom ministarstvu raseljenih osoba i izbjeglica (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od 15 dana od dana primitka rješenja.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor.

O pravima i obvezama raseljene osobe i povratnika, koje su određene propisom kantona, odlučuje nadležno tijelo određeno propisom kantona.

Članak 8.

Status raseljene osobe priznaje se od dana kada je raseljena osoba ili povratnik podnijela zahtjev za priznavanjem toga statusa.

Osobi kojoj je priznat status raseljene osobe izdaje se iskaznica raseljene osobe. Na osobni zahtjev povratnika nadležna služba izdaje uvjerenje o statusu povratnika.

Propis o obrascu iskaznice iz stavka 2. ovoga članka donosi federalni ministar nadležan za poslove raseljenih osoba i izbjeglica (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 9.

Status raseljene osobe neće se priznati osobi koja je pravomoćnom odlukom osuđena za kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava od Međunarodnoga kaznenoga tribunala za bivšu Jugoslaviju ili Suda Bosne i Hercegovine, a takvoj osobi status raseljene osobe ponovo će biti priznat nakon cjelokupnog izdržavanja kazne.

Članak 10.

Status raseljene osobe prestaje:

1) dragovoljnim povratkom u ranije prebivalište;
2) odbijanjem povratka u ranije prebivalište, iako je dragovoljni povratak u ranije mjesto prebivališta moguć, siguran i dostojanstven, i kada ne postoje uvjerljivi razlozi koji proizilaze iz ranijeg progona ili uvjerljivi humanitarni razlozi;
3) kada se raseljena osoba dragovoljno odlučila stalno nastaniti u drugom mjestu na teritoriju Federacije;
4) kada je raseljena osoba dragovoljno raspolagala svojom prijeratnom imovinom u ranijem mjestu prebivališta (prodaja, zamjena, izdavanje pod zakup);
5) kada raseljena osoba raspolaže svojom imovinom u mjestu boravišta (kupnja ili gradnja kuće, stana);
6) kada je raseljena osoba iskoristila pomoć - donaciju za nužnu popravku vlastite kuće, stana u mjestu prebivališta - boravišta;
7) u slučaju smrti.

III - PRAVA I OBVEZE RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 11.

Osobama kojima je priznat status raseljene osobe i povratnika privremeno se osiguravaju slijedeća prava:

1) pomoć u nužnom popravku vlastitih kuća ili stanova;
2) pomoć u korištenju kredita ili donacija za otpočinjanje poslova glede stvaranja prihoda za sebe i svoju obitelj;
3) privremeni smještaj;
4) prijeko potrebna ishrana;
5) socijalna prilagodba i psihološka podrška;
6) zdravstvena skrb;
7) obrazovanje djece i mladeži;
8) podmirivanje drugih nužnih životnih potreba.

Povratnik ne gubi pravo na pomoć u održivom povratku i nužnom popravku vlastitog stana ili kuće i nakon prestanka statusa.

Kantoni, sukladno materijalnim mogućnostima, osobama iz stavka 1. ovoga članka mogu utvrditi i druga prava.

Članak 12.

Privremenim smještajem, u smislu članka 11. stavak 1. točka 3. ovoga Zakona, smatra se osiguranje prostora za stanovanje osobe iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona s članovima njezine obitelji, a on se određuje prema broju i dobi ovih osoba.

Privremeni smještaj osigurava se u: prihvatno-tranzitnim centrima, kolektivnim centrima, naseljima koja su izgrađena, rekonstruirana ili prilagođena potrebama smještaja osobe iz stavka 1. ovoga članka, kao i stanovima i kućama obitelji koje prihvate ove osobe i raspoloživim stanovima.

Takav smještaj neće biti dodijeljen ukoliko te osobe imaju na raspolaganju dovoljna sredstva, uključujući primanja, koja su dostatna za potrebe njihova smještaja.

Nadležna tijela kantona-općine utvrdit će najmanji iznos sredstava iz stavka 3. ovoga članka za raspolaganje, koji odgovara iznosu sredstava utvrđenom sukladno Zakonu o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02 i 24/03) i Zakonu o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 29/98, 27/99, 43/99, 37/01, 56/01, 15/02 i 24/03).

Ukoliko su raseljena osoba i povratnik regulirali smještaj sukladno Zakonu o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima i Zakonu o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana i uz odobrenje nadležnoga tijela, a od njih je zatraženo da napuste smještaj u kojem se trenutno nalaze, imaju pravo na drugi odgovarajući smještaj, sukladno ovome Zakonu, na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima iz područja stambenih odnosa.

Ova se odredba primjenjuje na osobe iz stavka 1. ovoga članka ako se ustvrdi da su korisnici kuće ili stana bez odobrenja nadležnoga tijela, a ne mogu se vratiti u svoje ranije prebivalište, što nadležno tijelo provjerava po službenoj dužnosti.

Članak 13.

Prihvatno-tranzitni centar je zatvoreni prostor koji se sastoji od jedne ili više prostorija funkcionalno povezanih.

U prihvatno-tranzitnom centru moraju se osigurati prostori namijenjeni za: kuhinju s blagovaonicom, pranje rublja, kupanje i sanitarni čvorovi, prostor za dnevni boravak i spavaonice.

Najmanji kapacitet prihvatno-tranzitnog centra je smještaj za 40 osoba, s minimalnom površinom od $5m^2$ po osobi.

Prihvatno-tranzitni centar koristi se za smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona do osiguranja drugoga smještaja, a najviše 90 dana od dana prihvata.

Članak 14.

Kolektivnim centrom smatra se zatvoreni prostor za različite namjene, koji se koristi u slučaju iznimne potrebe za privremenim smještajem osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona do osiguranja drugoga trajnijeg smještaja.

Prostor koji se koristi kao kolektivni centar mora udovoljavati temeljnome uvjetu da ima jednu ili više prostorija koje su funkcionalno povezane na način kojim se osigurava odvijanje prijeko potrebnih funkcija: ishrane, spavanja, održavanja čistoće i boravka.

Najmanji kapacitet kolektivnog centra je smještaj za 40 osoba, s minimalnom površinom od $5m^2$ po osobi.

Članak 15.

Naseljem koje je namijenski izgrađeno, rekonstruirano ili prilagođeno za smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona smatra se veći broj stambenih i drugih objekata izgrađenih ili rekonstruiranih na ograničenom prostoru u kojima se osigurava prostor od minimalno 6-$8m^2$ stambene površine po osobi.

U naselju iz stavka 1. ovoga članka moraju se osigurati uvjeti za odvijanje funkcija: ishrane, spavanja, održavanja čistoće i drugi uvjeti u svezi s boravkom tih osoba.

Članak 16.

Raspoloživim stanovima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se stanovi kojima se osigurava stambeni prostor minimalne površine 8-$10m^2$ koji se mogu koristiti za privremeni smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima utvrđe-

nim kantonalnim propisima i propisima iz područja stambenih odnosa.

Članak 17.

Iznimno, a s ciljem osiguranja potrebnih minimalnih uvjeta za smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), uz suglasnost vlade kantona, utvrđuje određene objekte na području kantona, koji su od federalnog značenja, za privremeni smještaj ovih osoba.

Članak 18.

Pravo na prijeko potrebnu ishranu, socijalnu prilagodbu i psihološku podršku, zdravstvenu skrb, obrazovanje djece i mladeži te podmirenje drugih nužnih životnih potreba osigurava se osobama iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona sukladno ovome Zakonu, kantonalnim propisima i drugim propisima iz područja socijalne skrbi.

Članak 19.

Opseg prava iz članka 11. toč. od 3. do 8. ovoga Zakona određuje se na temelju činjenice da li je osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona uposlena ili ne, da li je korisnik mirovine ili socijalne pomoći, da li je uzdržavana osoba ili ostvaruje prihod po drugoj osnovi.

Ukoliko osoba iz stavka 1. ovoga članka ne ostvaruje prava navedena u stavku 1. ovoga članka, ta će prava ostvarivati sukladno propisima kantona.

Članak 20.

Raseljene osobe i povratnici dužni su prijaviti svaku okolnost koja utječe na opseg ili prestanak prava iz članka 11. ovoga Zakona nadležnome tijelu kantona u roku od 15 dana od dana nastanka te okolnosti.

Okolnosti iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo provjerava po službenoj dužnosti.

IV - POVRATAK RASELJENIH OSOBA I IZBJEGLICA IZ BOSNE I HERCEGOVINE NA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 21.

Osobe iz čl. 4., 5. i 6. ovoga Zakona imaju pravo slobodno se vratiti u svoja prebivališta ili u druga mjesta koja su odabrali da se u njima nastane, bez rizika od uznemiravanja, zastrašivanja, progona ili diskriminiranja na temelju spola, nasilja na temelju spola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na temelju spola.

Povratnici iz stavka 1. ovoga članka, bez obzira na koji su se način vratili, dužni su se prijaviti nadležnoj općinskoj službi radi evidentiranja.

Radi stvaranja uvjeta za povratak osoba iz stavka 1. ovoga članka, nadležna tijela Federacije, kantona i općine poduzimat će potrebne mjere, poput: osiguranje slobode kretanja, poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, povećanje sigurnosti boravka u mjestu povratka, povrat imovine njihovim vlasnicima, popravak i gradnja kuća i stanova, stvaranje uvjeta za održivi povratak i drugih uvjeta koji utječu na siguran i dostojanstven povratak raseljenih osoba i izbjeglica, i dr.

Članak 22.

Radi osiguranja ujednačene i usklađene realizacije ciljeva utvrđenih Aneksom VII. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, aktivnosti iz članka 21. stavak 3. ovoga Zakona koordiniraju se unutar Komisije za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

Status i nadležnost Komisije za izbjeglice i raseljene osobe uređen je Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini.

Članak 23.

Radi stvaranja potrebnih uvjeta za povratak osoba iz čl. 4., 5. i 6. ovoga Zakona, nadležna tijela Federacije, u suradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice), donose planove za povratak i repatrijaciju ovih osoba na teritoriju Federacije i na području kantona.

Članak 24.

Vlada Federacije donosi osnove za izradu planova za povratak iz članka 25. ovoga Zakona na prijedlog Federalnog ministarstva.

Članak 25.

Plan iz članka 23. ovoga Zakona za teritorij Federacije donosi Vlada Federacije, a za područje kantona vlada kantona.

Članak 26.

Radi stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, nadležna tijela Federacije i kantona daju potrebne obavijesti ovim osobama, a posebice o uvjetima za povratak i, u tom smislu, surađuju s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, UNHCR-om i drugim nadležnim međunarodnim organizacijama, ostvaruju međuentitetsku suradnju, međusobnu suradnju, kao i suradnju s drugim tijelima i organizacijama.

Članak 27.

Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava na pomoć u rekonstrukciji stambenih jedinica su da:

1. je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljena osoba u Bosni i Hercegovini ili povratnik;
2. je iskazao namjeru za povratkom;
3. je utvrđen status vlasništva ili stanarskoga prava nad stambenom jedinicom koja je predmetom rekonstrukcije;
4. je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmetom rekonstrukcije;
5. se stambena jedinica koja je predmetom rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, sukladno odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
6. on i članovi njegovog kućanstva od 1991. godine na teritoriju Bosne i Hercegovine nemaju drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, sukladno odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
7. nije primio pomoć u rekonstrukciji, dostatnu da udovolji odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta.

Federalno ministarstvo će zajedno s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usuglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za izbor prioritenih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost postupka i pristup informacijama od strane korisnika.

Federalno ministarstvo će, svojim podzakonskim aktima, osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i postupaka iz prethodnoga stavka.

Članak 28.

Odluka o izboru korisnika, sastavljena sukladno članku 27. ovoga Zakona, zajedno s kriterijima temeljem kojih su izabrani, objavljuje se u dnevnim novinama i putem općinskih oglasnih ploča kako u općinama u kojima boravi raseljena osoba tako i u općinama planiranoga povratka, poštujući zaštitu podataka izabranog korisnika pomoći.

Članak 29.

U roku od 15 dana po podnošenju žalbi sukladnih članku 28. ovoga Zakona Federalno ministarstvo provest će postupak provjere, temeljen na podacima koji su sadržani u žalbama, i objaviti svoje zaključke, sukladno vrijedećim zakonskim propisima.

Nakon provedenog postupka provjere, Federalno ministarstvo o svojim zaključcima u pisanoj formi obavješćuje podnositelje žalbi.

Članak 30.

Federalno ministarstvo zaključuje pojedinačne tripartitne sporazume sa svakim korisnikom, koji sadrže osobne podatke, kao i količinu i vrstu pomoći, a sukladno naputku kojega će donijeti ministar u roku od 15 dana nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Korisnik potpisuje tripartitni sporazum, zajedno s osobom koju je Federalno ministarstvo ovlastilo za potpisivanje sporazuma u ime Federalnoga ministarstva, te ovlaštenim predstavnikom kantona - općine gdje će biti dostavljena pomoć. Svaki potpisnik dobiva primjerak sporazuma, a primjerak istoga se upućuje i Komisiji za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

Članak 31.

Federalno ministarstvo, sukladno postupcima određenim Zakonom o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94), sukladno zakonskim pravima koja proizilaze iz ugovora raskida sve ugovore sa dobavljačima koji prekrše vrijedeće tenderske postupke ili koji ne provedu projekte pomoći kako je utvrđeno ugovorom.

Članak 32.

Korisnici imaju pravo podnijeti žalbu Federalnom ministarstvu ukoliko smatraju da dobavljač, s kojim je Federalno ministarstvo sklopilo ugovor za provedbu projekta pomoći, ne ispunjava svoje obveze ili na neodgovarajući način ispunjava svoje obveze predviđene ugovorom.

Ministar utemeljuje povjerenstvo koje će istražiti navode o neizvršenju ili neodgovarajućem izvršenju u provedbi projekta pomoći.

Federalno ministarstvo usvaja pravilnik o radu kojim se regulira rad povjerenstva, uključujući i poslovnik i sastav povjerenstva. Spomenuto povjerenstvo, po pravilu, odražavat će ravnopravnu zastupljenost spolova.

Ministar poduzima odgovarajuće korektivne mjere utemeljene na nalazima povjerenstva.

Članak 33.

Korisnici koji pomoć dobiju temeljem davanja netočnih podataka ili lažnih izjava, ili ako pomoć preusmjere u nenamijenjene svrhe, Federalnom ministarstvu dat će naknadu u iznosu pogrešno upotrijebljene ili pogrešno dodijeljene pomoći, ili će vratiti svu pomoć koju su dobili putem Federalnog ministarstva.

Članak 34.

Podatke o svim ugovorima, kao i preslike svih ugovora, i potvrde o isporuci vodi Federalno ministarstvo i isti će biti dostupni javnosti sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01).

Članak 35.

Federalno ministarstvo osigurava transparentnost svakog odobrenog projekta putem svoga knjigovodstva i računovodstva.

Svaki projekt ima jasne proračunske stavke i uključuje sve informacije koje su posebno navedene u naputku ili naputcima kojima se uređuje projekt, a koje izdaje Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo obvezno je Komisiju za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine obavijestiti o napretku ostvarenom u provedbi projekta svaka tri mjeseca.

Članak 36.

Bliži propis o organiziranju povratka raseljenih osoba i osoba iz članka 5., u smislu ovoga Zakona, o postupku povratka i drugim pitanjima u svezi s povratkom tih osoba donosi ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

V - NADLEŽNOSTI TIJELA U OSTVARIVANJU PRAVA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona na teritoriju Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležna tijela kantona, u suobraćanju s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:
   - donosi plan za povratak i repatrijaciju raseljenih osoba i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jednom godišnje;
   - donosi plan za obnovu, gradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih osoba i povratnika koji su od federalnog značenja;
   - donosi osnove za izradu planova iz članka 23. ovoga Zakona;
   - utvrđuje bilancu potrebnih sredstava kada financijska sredstva kantona nisu dostatna, a sve radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
   - predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:
   - izrađuje prijedlog godišnjega plana za povratak i repatrijaciju iz točke 1. ovoga članka;
   - priprema osnove za izradu planova iz članka 24. ovoga Zakona;
   - prati realizaciju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
   - potiče i pomaže realiziranju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
   - planira i provodi plan gradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
   - priprema bilancu potrebnih sredstava iz točke 1. ovoga članka;
   - surađuje s nadležnim tijelima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku suradnju i suradnju s UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim tijelima i organizacijama;
   - vodi središnju evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona na temelju izvješća kantona;
   - vodi druge poslove u svezi s ostvarenjem prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ovome Zakonu i drugim propisima.

3. Kanton:
   - donosi plan za povratak i repatrijaciju na području toga kantona;
   - planira i provodi gradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona koji su od kantonalnog značenja;
   - priprema i donosi bilacu potrebnih sredstava za područje kantona, radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
   - utvrđuje nositelje aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarenje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona na području toga kantona;
   - organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
   - popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona na svome području i izvješće dostavlja Federalnom ministarstvu;
   - surađuje s nadležnim tijelima općina, drugih kantona i nadležnim tijelima Federacije, kao i s UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u svezi s unapređenjem planiranoga povratka raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
   - obavlja i druge poslove u svezi s ostvarenjem prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ovome Zakonu, ustavu kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

VI - POPIS I EVIDENCIJA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 38.

Nadležno tijelo kantona popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona na tome području i mjesečno dostavlja izvješće Federalnom ministarstvu.

Središnju evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona za teritorij Federacije vodi Federalno

ministarstvo, na temelju osnovnih evidencija iz stavka 1. ovoga člana.

Bliži propis o vođenju središnje i osnovne evidencije iz ovoga članka donosi ministar.

VII - SREDSTVA ZA FINANSIRANJE POTREBA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 39.

Sredstva za financiranje potreba raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona osiguravaju se iz:

- Fonda za povratak koji sufinancira i Vlada Federacije,
- proračuna Federacije,
- proračuna kantona i općina,
- financijske pomoći zemalja koje su prihvatile izbjeglice iz Bosne i Hercegovine,
- relevantnih međunarodnih organizacija,
- donacija i kredita u ove svrhe koje su osigurale međunarodne financijske organizacije i domaći subjekti,
- donacija iz privatnoga sektora,
- drugih izvora.

Članak 40.

Sredstva za financiranje koriste se za ostvarenje potreba i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno ovom Zakonu i propisima kantona.

VIII - NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Članak 41.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih za njegovu provedbu obavljaju Federalno ministarstvo i kantonalno tijelo, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IX - KAZNENE ODREDBE

Članak 42.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u nadležnome tijelu uprave i službenik tijela uprave ako:

1. prizna ili oduzme status raseljene osobe i povratnika, suprotno uvjetima ovoga Zakona (čl. od 4. do 7.);
2. onemogući privremeni smještaj raseljenoj osobi i osobi iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno članku 11. ovoga Zakona;
3. onemogući slobodni i dragovoljni povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona (članak 21.);
4. ne dostavi podatke o popisu i evidencijama raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
5. učini ili propusti radnju zbog koje su povrijeđena koja od ostalih prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona koja im pripadaju sukladno ovome Zakonu;
6. daje netočne podatke ili lažne izjave ili ako preusmjeri pomoć u nenamijenjene svrhe iz članka 33. ovoga Zakona.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

Iskaznice i rješenja kojima se dokazuje status raseljene osobe i uvjerenja o priznatom statusu osobe iz članka 5. ovoga Zakona izdane na teritoriju Federacije, vrijedit će dok se drukčije ne utvrdi.

Članak 44.

Kantoni će svoje propise uskladiti s ovim Zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 45.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona na teritoriju Federacije prestaje primjena Zakona o raseljenim osobama-prognanicima i izbjeglicama-povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/00, 56/01, 27/02, 18/03 i 42/04).

Članak 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj	Predsjedatelj
Doma naroda	Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH	Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, v.r.	**Muhamed Ibrahimović**, v.r.

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Проглашава се Закон о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и избјеглицама из Босне и Херцеговине који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 6. јануара 2005. године и на сједници Дома народа од 25. јануара 2005. године

Број 01-78/05
4. марта 2005. године
Сарајево

Предсједник
Нико Лозанчић, с.р.

ЗАКОН

О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се основна права и обавезе расељених лица и повратника, стицање и престанак статуса, њихов повратак у пребивалиште из којих су расељени (у даљем тексту: пребивалиште), начин вођења евиденција о тим лицима, обезбјеђење средстава за повратак и остварење других права, као и друга питања у вези са правима и обавезама ових лица на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту : Федерације).

Члан 2.

Питања у вези са расељеним лицима, повратницима у Федерацији и избјеглицама из Босне и Херцеговине уређују се у складу са Законом о избјеглицама из Босне и Херцеговине и расељеним лицима у Босни и Херцеговини, ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03), овим законом и прописима кантона.

Члан 3.

Надлежни органи Федерације , кантона и општина обавезни су да, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, уставом кантона, овим законом, другим прописима и документима, подстичу повратак и стварају политичке, економске и друштвене услове који доприносе добровољном, сигурном и одрживом повратку расељених лица Босне и Херцеговине и избјеглица из Босне и Херцеговине.

II - ПРИЗНАВАЊЕ И ПРЕСТАНАК СТАТУСА РАСЕЉЕНОГ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 4.

Расељено лице, у смислу овог закона, је држављанин Босне и Херцеговине који је након 30. априла 1991. године расељен на територији Федерације усљед сукоба, прогона, из оправданог страха од прогона или повреда људских права на територији Босне и Херцеговине, а не постоје услови за сигуран и достојанствен повратак у своје пребивалиште, нити се добровољно одлучило на избор новог мјеста живљења.

Члан 5.

Повратник је избјеглица из Босне и Херцеговине или расељено лице које је надлежном органу изразило вољу за повратак у раније пребивалиште и које је у процесу тог повратка, као и избјеглица из

Босне и Херцеговине и расељено лице које се вратило у своје раније пребивалиште.

Повратници то престају бити истеком рока од шест мјесеци, рачунајући од дана када су се поново настанили у своје раније пребивалиште-адреса пребивалишта.

Повратником се не сматра, у смислу овог закона, лице које се настанило у друго мјесто пребивалишта у Босни и Херцеговини.

Члан 6.

Избјеглица из Босне и Херцеговине, у смислу овог закона, је држављанин Босне и Херцеговине који се налази изван Босне и Херцеговине , а који је због сукоба прогнан са свог пребивалишта или је напустио своје пребивалиште у Босни и Херцеговини и избјегао у иностранство, након 30. априла 1991 године бојећи се оправдано, да ће бити прогоњен због своје расе, вјере, националности, припадности некој социјалној групи или својих политичких мишљења и који није у могућности да се сигурно и достојанствено врати на своје раније пребивалиште нити је добровољно одлучио да се трајно настани изван Босне и Херцеговине.

Статус расељеног лица признаје се избјеглици из Босне и Херцеговине која се вратила у Босну и Херцеговину и која није у могућности да се сигурно и достојанствено врати у своје раније пребивалиште нити је одлучила да се трајно настани на другом мјесту у Босни и Херцеговини.

Члан 7.

О признавању и престанку статуса расељеног лица, у смислу овог закона, као и признавању његових права и обавеза, одлучује надлежни орган управе кантона одређен кантоналним прописом.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Федералном министарству расељених лица и избјеглица (у даљем тексту: Федерално министарство), у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

Против рјешења из става 2. овог члана, може се покренути управни спор.

О правима и обавезама расељеног лица и повратника, које су одређене прописом кантона, одлучује надлежан орган одређен прописом кантона.

Члан 8.

Статус расељеног лица признаје се од дана када је расељено лице или повратник поднијело захтјев за признавање тог статуса.

Лицу, коме је признат статус расељеног лица, издаје се легитимација расељеног лица. На лични захтјев повратника надлежна служба издаје увјерење о статусу повратника.

Пропис о обрасцу легитимације из става 2. овог члана доноси федерални министар надлежан за послове расељених лица и избјеглица (у даљем тексту: министар).

Члан 9.

Статус расељеног лица неће се признати лицу које је правоснажном одлуком осуђено за кривично дјело против човјечности и међународног права од Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију или Суда Босне и Херцеговине, а таквој особи статус расељеног лица поново ће бити признат након цјелокупног издржавања казне.

Члан 10.

Статус расељеног лица престаје:

1) добровољним повратком у раније пребивалиште;
2) одбијањем повратка у раније пребивалиште иако је добровољни повратак у раније мјесто пребивалишта могућ, безбједан и достојанствен и када не постоје увјерљиви разлози који произилазе из ранијег прогањања или увјерљиви хуманитарни разлози;
3) када се расељено лице добровољно одлучило на стално настањење у друго мјесто на територији Федерације;
4) када је расељено лице добровољно располагало својом пријератном имовином у ранијем мјесту пребивалишта (продаја, замјена, издавање под закуп);
5) када расељено лице располаже својом имовином у мјесту боравишта (куповина или изградња куће, стана);
6) када је расељено лице искористило помоћ - донацију за нужну оправку властите куће, стана у мјесту пребивалишта - боравишта;
7) у случају смрти.

III - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 11.

Лицима којима је признат статус расељеног лица и повратника привремено се осигуравају сљедећа права:

1) помоћ у нужној оправци властитих кућа или станова;
2) помоћ у коришћењу кредита или донација за отпочињање послова у погледу стварања прихода за себе и своју породицу;
3) привремени смјештај;
4) неопходна исхрана;
5) социјална адаптација и психолошка подршка;
6) здравствена заштита;
7) образовање дјеце и омладине;
8) подмиривање других нужних животних потреба.

Повратник не губи право на помоћ у одрживом повратку и нужној оправци властитог стана или куће и након престанка статуса.

Кантони, у складу са материјалним могућностима, могу лицима из става 1. овог члана утврдити и друга права.

Члан 12.

Привременим смјештајем, у смислу чл. 11. став 1. тачка 3. овог закона, сматра се осигурање простора за становање лица из чл. 4., и 5. овог закона са члановима њихове породице, а он се одређује према броју и узрасту ових лица.

Привремени смјештај осигурава се у: прихватним - транзитним центрима, колективним центрима, насељима која су изграђена, реконструисана или адаптирана за потребе смјештаја лица из става 1. овог члана, као и становима и кућама породица које прихвате ова лица и расположивим становима.

Такав смјештај неће бити додијељен уколико та лица имају на располагању довољно средстава, укључујући примања, која су довољна за потребе њиховог смјештаја.

Надлежни орган кантона - општине ће утврдити најмањи износ средстава, из става 3. овог члана, на располагању који одговара износу средстава утврђеног у складу са Законом о престанку примјене Закона о напуштеним становима (" Службене новине Федерације БиХ " бр. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02 и 24/03) и Законом о престанку примјене Закона о привремено напуштеним некретнинама у својини грађана (" Службене новине Федерације БиХ " бр. 11/98, 29/98, 27/99, 43/99, 37/01, 56/01, 15/02 и 24/03).

Уколико су расељено лице и повратник регулисали смјештај у складу са Законом о престанку примјене Закона о напуштеним становима и Законом о престанку примјене Закона о привремено напуштеним некретнинама у својини грађана и уз одобрење надлежног органа, а од њих је затражено да напусте смјештај у којем се тренутно налазе, имају право на други одговарајући смјештај у складу са овим законом на начин и под условима утврђеним кантоналним прописима из области стамбених односа.

Ова одредба се примјењује на лица из става 1. овог члана ако се утврди да су корисници куће или стана без одобрења надлежног органа, а не могу се вратити у своје раније пребивалиште, што надлежни орган провјерава по службеној дужности.

Члан 13.

Прихватно-транзитни центар је затворени простор који се састоји од једне или више просторија функционално повезаних.

У прихватно-транзитном центру морају се осигурати простори намијењени за: кухињу са трпезаријом, прање веша, купање и санитарне чворове, простор за дневни боравак и спаваоне.

Најмањи капацитет прихватно-транзитног центра је за смјештај 40 особа, са минималном површином од 5м^2 по особи.

Прихватно-транзитни центар користи се за смјештај лица из чл. 4.,и 5. овог закона до осигурања другог смјештаја, а највише 90 дана од дана прихвата.

Члан 14.

Колективним центром се сматра затворени простор разних намјена, који се користи у случају изузетне потребе за привремени смјештај лица из чл. 4. и 5. овог закона, до осигурања другог трајнијег смјештаја.

Простор који се користи као колективни центар мора задовољавати основни услов да има једну или више просторија које су функционално повезане на начин којим се осигурава одвијање неопходних функција исхране, спавања, одржавања хигијене и боравка.

Najmanji kapacitet kolektivnog centra je smještaj za 40 osoba, sa minimalnom površinom od 5м^2 po osobi.

Član 15.

Naseljem koje je namjenski izgrađeno, rekonstruisano ili adaptirano u svrhu smještaja lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona smatra se veći broj stambenih i drugih objekata izgrađenih ili rekonstruisanih na ograničenom prostoru u kojima se osigurava prostor od minimalno 6-8м^2 stambene površine po osobi.

U naselju iz stava 1. ovog člana moraju se osigurati uslovi za odvijanje funkcija ishrane, spavanja, održavanja higijene i drugih uslova u vezi sa boravkom ovih lica.

Član 16.

Raspoloživim stanovima, u smislu ovog zakona, smatrају se stanovi kojima se osigurava stambeni prostor minimalne površine 8-10м^2 koji se mogu koristiti za privremeni smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovog zakona, na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima i propisima iz oblasti stambenih odnosa.

Član 17.

Izuzetno, a u cilju osiguravanja potrebnih minimalnih uslova za smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije), uz saglasnost vlade kantona, utvrđuje određene objekte na području kantona koji su od federalnog značaja za privremeni smještaj ovih lica.

Član 18.

Pravo na neophodnu ishranu, socijalnu adaptaciju i psihološku podršku, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje djece i omladine i podmirenje drugih nužnih životnih potreba osigurava se licima iz čl. 4. i 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, kantonalnim propisima i drugim propisima iz oblasti socijalne zaštite.

Član 19.

Obim prava iz čl. 11. tač. 3. do 8. ovog zakona određuje se na osnovu toga da li je lice iz čl. 4. i 5. ovog zakona zaposlено ili ne, da li je korisnik penzije, socijalne pomoći, da li je izdržavano lice ili ostvaruje prihod po drugom osnovu.

Ukolико lice iz stava 1. ovog člana ne ostvaruje prava navedena u stavu 1. ovog člana, ta prava će ostvarivati u skladu sa propisima kantona.

Član 20.

Raseljena lica i povratnici dužni su prijaviti svaku okolnost koja utiče na obim ili prestanak prava iz člana 11. ovog zakona, nadležnom organu kantona, u roku od 15 dana od dana nastanka te okolnosti.

Okolnosti iz stava 1. ovog člana nadležni organ provjerava po službenoj dužnosti.

IV - POVRATAK RASELJENIH LICA I IZBJEGLICA IZ BOSNE I HERCEGOVINE NA TERITORIJI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 21.

Lica iz čl. 4., 5. i 6. ovog zakona imaju pravo da se slobodno vrate u svoja prebivališta ili u druga mjesta koja su izabrali da se u njima nastane, bez rizika uznemiravanja, zastrašivanja, progona ili diskriminacije na osnovu pola, nasilja na osnovu pola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na osnovu pola.

Povratnici iz stava 1. ovog člana, bez obzira na koji način su se vratili, dužni su se prijaviti nadležnoj općinskoj službi radi evidentiranja.

Radi stvaranja uslova za povratak lica iz stava 1. ovog člana, nadležni organi Federacije, kantona i općine preduzimaće potrebne mjere, kao što su: slobodu kretanja, poštivanje ljudskih prava i osnovnih slobode, povećanje bezbjednosti boravka u mjestu povratka, povrat imovine njihovim vlasnicima, popravke i gradnje kuća i stanova, stvaranje uslova za održiv povratak i drugih uslova koji utiču na bezbjedan i dostojanstven povratak raseljenih lica i izbjeglica, i dr.

Član 22.

U cilju osiguranja jednoobrazne i usklađene realizacije ciljeva utvrđenih Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini na cijelој teritoriji Bosne i Hercegovine, aktivnosti iz člana 21. stav 3. ovog zakona koordiniraju se unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

Status i nadležnost Komisije za izbjeglice i raseljena lica uređen je Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini.

Član 23.

U cilju stvaranja potrebnih uslova za povratak lica iz čl. 4, 5. i 6. ovog zakona, nadležni organi Federacije u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine(u daljem tekstu: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice) donose planove povratka i repatrijacije ovih lica za teritoriju Federacije i područje kantona.

Član 24.

Vlada Federacije donosi osnove za izradu planova povratka iz člana 25. ovog zakona na prijedlog Federalnog ministarstva.

Član 25.

Plan iz člana 23. ovog zakona za teritoriju Federacije donosi Vlada Federacije, a za područje kantona vlada kantona.

Član 26.

U cilju stvaranja uslova za povratak raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, nadležni organi Federacije i kantona daju potrebne informacije ovim licima, a posebno o uslovima za povratak i u tom smislu sarađuju sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, UNHCR-om i drugim nadležnim međunarodnim organizacijama, ostvarују međuentitetsku saradnju, međusobnu saradnju, kao i saradnju sa drugim organima i organizacijama.

Član 27.

Opći kriterijumi za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava pomoći u rekonstrukciji stambenih jedinica su:

1. da je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljeno lice u Bosni i Hercegovini, ili povratnik;
2. da je iskazao namjeru za povratkom;
3. da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo nad stambenom jedinicom koja je predmet rekonstrukcije;
4. da je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet rekonstrukcije;
5. da se stambena jedinica koja je predmet rekonstrukcije smatra neuslovnom za stanovanje, u skladu s odgovarajućim standardima o minimuму stambenih uslova;
6. da on i članovi njegovog domaćinstva od 1991. godine nemaju na teritoriji Bosne i Hercegovine drugu stambenu jedinicu koja se smatra uslovnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimuму stambenih uslova;
7. da nije primio pomoć u rekonstrukciji, dovoljnu da zadovolji odgovarajuće standarde o minimuму stambenih uslova.

Federalno ministarstvo će sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i Vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine zajednički usagласiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine, posebne kriterijume za izbor prioritetnih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i procedure kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterijuma, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od strane korisnika.

Federalno ministarstvo će, svojim podzakonskim aktima, obezbijediti primjenu posebnih kriterijuma, standarda i procedura iz pretходnog stava.

Član 28.

Odluka o odabiru korisnika, sastavljena u skladu sa članom 27. ovog zakona, zajedno sa kriterijumima na osnovu kojih su izabrani, objavljuje se u dnevnim novinama i putem općinskih oglasnih ploča, kako i općinama gdje borави raseljeno lice tako i općinama planiranog povratka, poštujući zaštitu podataka odabranog korisnika pomoći.

Član 29.

U roku od 15 dana po podnošenju žalbi u skladu sa članom 28. ovog zakona, Federalno ministarstvo će sprovesti postupak provjere zasnovan na podacima koji su sadržani u žalbama i objaviti svoje zaključke, u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Nakon sprovedenog postupka provjere, Federalno ministarstvo o svojim zaključcima u pismenoj formi obavještava podnosioce žalbi.

Član 30.

Federalno ministarstvo zaključuje pojedinačne tripartitne sporazume, sa svakim korisnikom, koji sadrži lične podatke, kao i količinu i vrstu pomoći , a u skladu sa uputstvom koje će donijeti ministar u roku od 15 dana nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Korisnik potpisuje tripartitni sporazum, zajedno sa licem koje je Federalno ministarstvo ovlastilo za potpisivanje sporazuma u ime Federalnog ministarstva, te ovlašćenim predstavnikom kantona - općine gdje će biti dostavljena pomoć. Svaki potpisnik dobija primjerak sporazuma, a primjerak istog se upućuje i Komisiji za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

Član 31.

Federalno ministarstvo, u skladu sa postupcima određenim Zakonom o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94) u skladu sa zakonskim pravima koja proizilaze iz ugovora, raskida sve ugovore sa dobavljačima koji prekrše važeće tenderske procedure, ili koji ne sprovedu projekte pomoći kako je to utvrđeno ugovorom.

Član 32.

Korisnici imaju pravo da podnesu žalbu Federalnom ministarstvu, ukoliko smatraju da dobavljač , sa kojim je Federalno ministarstvo sklopilo ugovor za sprovođenje projekta, pomoći ne ispunjava svoje obaveze ili na neadekvatan način ispunjava svoje obaveze predviđene ugovorom.

Ministar formira Komisiju koja će ispitati navode o neizvršavanju ili neodgovarajućem izvršavanju u sprovođenju projekata pomoći.

Federalno ministarstvo usvaja Pravilnik o radu kojim se regulišе rad Komisije, uključujući i poslovnik i sastav Komisije. Pomenuta Komisija će u pravilu odražavati ravnopravnu zastupljenost polova.

Ministar preduzima odgovarajuće korektivne mjere zasnovane na nalazima Komisije.

Član 33.

Korisnici koji dobiju pomoć na osnovu netačnih podataka ili lažnih izjava, ili u slučaju ako preusmjere pomoć u nenamijenjene svrhe, Federalnom ministarstvu će dati nadoknadu u iznosu pogrešno upotrijebljene ili pogrešno dodijeljene pomoći, ili vraćaju sву pomoć koju su dobili putem Federalnog ministarstva.

Član 34.

Podatke o svim ugovorima, kao i kopije svih ugovora i potvrde o isporuci vodi Federalno ministarstvo i isti će biti dostupni javnosti u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (" Službene novine Federacije BiH", broj 32/01).

Član 35.

Federalno ministarstvo osigurava transparentnost svakog odobrenog projekta putem svog knjigovodstva i računovodstva.

Svaki projekat ima jasne budžetske stavke i uključuje sve informacije koje su posebno navedene u uputstvu ili uputstvima kojima se uređuje projekat, a koje izdaje Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo je obavezno da Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine obavijesti o napretku ostvarenom u sprovođenju projekata svaka tri mjeseca.

Član 36.

Bliži propis o organizaciji povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. , u smislu ovog zakona, postupku povratka i drugim pitanjima u vezi sa povratkom ovih lica donosi ministar, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V - NADLEŽNOSTI ORGANA U OSTVARIVANJU PRAVA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uslova za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na teritoriji Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležni organi kantona, u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, preduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije :

- donosi plan povratka i repatrijacije raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jednaput godišnje;
- donosi plan obnove, izgradnje objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i povratnika koji su od federalnog značaja;
- donosi osnove za izradu planova iz člana 23. ovog zakona;
- utvrđuje bilans potrebnih sredstava kada nisu dovoljna finansijska sredstva kantona, a sve u cilju stvaranja uslova za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:

- izrađuje prijedlog godišnjeg plana povratka i repatrijacije iz tačke 1. ovog člana;
- priprema osnove za izradu planova iz člana 24. ovog zakona;
- prati realizaciju kantonalnih planova povratka i repatrijacije;
- podstiče i pomaže u realizaciji kantonalnih planova povratka i repatrijacije;
- planira i sprovodi plan izgradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- priprema bilans potrebnih sredstava iz tačke 1. ovog člana;
- sarađuje sa nadležnim organima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku saradnju i saradnju sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim organima i organizacijama;
- vodi centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na osnovu izvještaja kantona;
- vodi druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim propisima.

3. Kanton:

- donosi plan povratka i repatrijacije za područje kantona;
- planira i sprovodi izgradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koji su od kantonalnog značaja;
- priprema i donosi bilans potrebnih sredstava za područje kantona, radi stvaranja uslova za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- utvrđuje nosioce aktivnosti i izvore sredstava, potrebnih za ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, za područje kantona;
- organizuje smještaj i rad prihvatno - tranzitnih i kolektivnih centara;
- vrši popis i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na svom području i dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu;
- sarađuje sa nadležnim organima općina, drugih kantona i nadležnim organima Federacije, kao i sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u vezi sa unapređenjem planiranog povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- vrši i druge poslove u vezi sa ostvarenjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom, ustavom kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

VI - POPIS I EVIDENCIJA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 38.

Nadležni organ kantona vrši popis i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na

том подручју и мјесечно доставља извјештај Федералном министарству.

Централну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона за територију Федерације води Федерално министарство на основу основних евиденција из става 1. овог члана.

Ближи пропис о вођењу централне и основне евиденције из овог члана доноси министар.

VII- СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПОТРЕБА РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 39.

Средства за финансирање потреба расељених лица и лица из члана 5. овог закона осигуравају се из:

- Фонда за повратак који суфинансира и Влада Федерације;
- буџета Федерације;
- буџета кантона и општина ;
- финансијске помоћи земаља које су прихватиле избјеглице из Босне и Херцеговине;
- релевантних међународних организација;
- донација и кредита за ове сврхе, које су обезбједиле међународне финансијске организације, домаћи субјекти;
- донација из приватног сектора;
- других извора.

Члан 40.

Средства за финансирање користе се за остваривање потреба и стварања услова за повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са овим законом и прописима кантона.

VIII - КОНТРОЛА НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 41.

Контролу над спровођењем овог закона и прописа донесених за његово спровођење врше Федерално министарство и кантонални орган, свако у оквиру своје надлежности.

IX - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ казниће се за прекршај одговорно лице у надлежном органу управе и радник органа управе ако:

1. призна или одузме статус расељеног лица и повратника супротно условима овог закона (чл. од 4. до 7.);
2. онемогући привремени смјештај расељеном лицу и лицу из члана 5. овог закона у складу са чланом 11. овог закона;
3. онемогућава слободан и добровољан повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона (члан 21.);
4. не достави податке о попису и евиденцијама расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
5. учини или пропусти радњу због које су повријеђена нека од осталих права расељених лица и лица из члана 5. овог закона која им припадају у складу са овим законом;
6. даје нетачне податке или лажне изјаве или у случају ако преусмјери помоћ у ненемјењене сврхе из члана 33. овог закона.

X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.

Легитимације и рјешења којима се доказује статус расељеног лица и увјерења о признатом статусу лица из члана 5. овог закона издате на територији Федерације, важиће док се не утврди другачије.

Члан 44.

Кантони ће ускладити своје прописе са овим законом у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 45.

Даном ступања на снагу овог закона, на територији Федерације престаје примјена Закона о расељеним лицима - прогнаницима и избјеглицама - повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 19/00, 56/01, 27/02, 18/03 и 42/04).

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ **Славко Матић**, с.р.	Предсједавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ **Мухамед Ибрахимовић**, с.р.

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 6. januara 2005. godine i na sjednici Doma naroda od 25. januara 2005. godine

Broj 01-78/05
4. marta 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s.r.

ZAKON

O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: osnovna prava i obaveze raseljenih lica i povratnika, sticanje i prestanak statusa, njihov povratak u prebivalište iz kojih su raseljeni (u daljnjem tekstu: prebivalište), način vođenja evidencija o tim licima, osiguravanje sredstava za povratak i ostvarenje drugih prava, kao i druga pitanja u vezi sa pravima i obavezama ovih lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.

Pitanja u vezi sa raseljenim licima, povratnicima u Federaciji i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine uređuju se u skladu sa Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), ovim Zakonom i propisima kantona.

Član 3.

Nadležni organi Federacije, kantona i općina obavezni su da, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ustavom kantona, ovim zakonom, drugim propisima i dokumentima, podstiču povratak i stvaraju političke, ekonomske i društvene uvjete koji doprinose dobrovoljnom, sigurnom i održivom povratku raseljenih lica Bosne i Hercegovine i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine.

II - PRIZNAVANJE I PRESTANAK STATUSA RASELJENOG LICA I POVRATNIKA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 4.

Raseljeno lice, u smislu ovog Zakona, jeste državljanin Bosne i Hercegovine koji je nakon 30. aprila 1991. godine raseljen na teritoriji Federacije usljed sukoba, progona, iz opravdanog straha od progona ili povreda ljudskih prava na teritoriji Bosne i Hercegovine, a ne postoje uvjeti za siguran i dostojanstven povratak u svoje prebivalište, niti se dobrovoljno odlučilo na izbor novog mjesta življenja.

Član 5.

Povratnik je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine ili raseljeno lice koje je nadležnom organu izrazilo volju za povratak u ranije prebivalište i koje je u procesu tog povratka, kao i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine i raseljeno lice koje se vratilo u svoje ranije prebivalište.

Povratnici to prestaju biti istekom roka od šest mjeseci, računajući od dana kada su se ponovo nastanili u svoje ranije prebivalište - adresa prebivališta.

Povratnikom, u smislu ovog Zakona, ne smatra se lice koje se nastanilo u drugo mjesto prebivališta unutar Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, u smislu ovog zakona, jeste državljanin Bosne i Hercegovine koji se nalazi izvan Bosne i Hercegovine, a koji je zbog sukoba prognan sa svog prebivališta ili je napustio svoje prebivalište u Bosni i Hercegovini i izbjegao u inozemstvo nakon 30. aprila 1991. godine, bojeći se opravdano da će biti progonjen zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ili svojih političkih mišljenja i koji nije u mogućnosti da se sigurno i dostojanstveno vrati na svoje ranije prebivalište, niti je dobrovoljno odlučio da se trajno nastani izvan Bosne i Hercegovine.

Status raseljenog lica priznaje se izbjeglici iz Bosne i Hercegovine koja se vratila u Bosnu i Hercegovinu i koja nije u mogućnosti da se sigurno i dostojanstveno vrati u svoje ranije prebivalište, niti je odlučila da se trajno nastani na drugom mjestu u Bosni i Hercegovini.

Član 7.

O priznavanju i prestanku statusa raseljenog lica, u smislu ovog Zakona, kao i priznavanju njegovih prava i obaveza, odlučuje nadležni organ uprave kantona određen kantonalnim propisom.

Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu raseljenih lica i izbjeglica (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

O pravima i obavezama raseljenog lica i povratnika, koje su određene propisom kantona, odlučuje nadležan organ određen propisom kantona.

Član 8.

Status raseljenog lica priznaje se od dana kada je raseljeno lice ili povratnik podnio zahtjev za priznavanje tog statusa.

Licu kojem je priznat status raseljenog lica izdaje se legitimacija raseljenog lica.Na lični zahtjev povratnika nadležna služba izdaje uvjerenje o statusu povratnika.

Propis o obrascu legitimacije iz stava 2. ovog člana donosi federalni ministar nadležan za poslove raseljenih lica i izbjeglica (u daljnjem tekstu: ministar).

Član 9.

Status raseljenog lica neće se priznati licu koje je pravomoćnom odlukom osuđeno za krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava od Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju ili Suda Bosne i Hercegovine, a takvom licu status raseljenog lica ponovo će biti priznat nakon cjelokupnog izdržavanja kazne.

Član 10.

Status raseljenog lica prestaje:

1) dobrovoljnim povratkom u ranije prebivalište;
2) odbijanjem povratka u ranije prebivalište, iako je dobrovoljni povratak u ranije mjesto prebivališta moguć, siguran i dostojanstven i kada ne postoje uvjerljivi razlozi koji proizilaze iz ranijeg proganjanja ili uvjerljivi humanitarni razlozi;
3) kada se raseljeno lice dobrovoljno odlučilo stalno nastaniti u drugom mjestu na teritoriji Federacije;
4) kada je raseljeno lice dobrovoljno raspolagalo svojom prijeratnom imovinom u ranijem mjestu prebivališta (prodaja, zamjena, izdavanje pod zakup);
5) kada raseljeno lice raspolaže svojom imovinom u mjestu boravišta (kupovina ili izgradnja kuće, stana);
6) kada je raseljeno lice iskoristilo pomoć - donaciju za nužnu opravku vlastite kuće, stana u mjestu prebivališta - boravišta;
7) u slučaju smrti.

III - PRAVA I OBAVEZE RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 11.

Licima kojima je priznat status raseljenog lica i povratnika privremeno se osiguravaju sljedeća prava:

1) pomoć u nužnoj opravci vlastitih kuća ili stanova;
2) pomoć u korištenju kredita ili donacija za otpočinjanje poslova u pogledu stvaranja prihoda za sebe i svoju porodicu;
3) privremeni smještaj;
4) neophodna ishrana;
5) socijalna adaptacija i psihološka podrška;
6) zdravstvena zaštita;
7) obrazovanje djece i omladine;
8) podmirivanje drugih nužnih životnih potreba.

Povratnik ne gubi pravo na pomoć u održivom povratku i nužnoj opravci vlastitog stana ili kuće i nakon prestanka statusa.

Kantoni, u skladu sa materijalnim mogućnostima, licima iz stava 1. ovog člana mogu utvrditi i druga prava.

Član 12.

Privremenim smještajem, u smislu čl. 11. stav 1. tačka 3. ovog zakona, smatra se osiguranje prostora za stanovanje lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona sa članovima njihove porodice, a on se određuje prema broju i dobi ovih lica.

Privremeni smještaj osigurava se u: prihvatno-tranzitnim centrima, kolektivnim centrima, naseljima koja su izgrađena, rekonstruisana ili adaptirana za potrebe smještaja lica iz stava 1. ovog člana, kao i stanovima i kućama porodica koje prihvate ova lica i raspoloživim stanovima.

Takav smještaj neće biti dodijeljen ukoliko ta lica imaju na raspolaganju dovoljno sredstava, uključujući primanja koja su dovoljna za potrebe njihovog smještaja.

Nadležni organ kantona - općine utvrdit će najmanji iznos sredstava iz stava 3. ovog člana za raspolaganje, koji odgovara iznosu sredstava utvrđenom u skladu sa Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02 i 24/03) i Zakonom o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 29/98, 27/99, 43/99, 37/01, 56/01, 15/02 i 24/03).

Ukoliko su raseljeno lice i povratnik regulirali smještaj u skladu sa Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima i Zakonom o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana i uz odobrenje nadležnog organa, a od njih je zatraženo da napuste smještaj u kojem se trenutno nalaze, imaju pravo na drugi odgovarajući smještaj u skladu sa ovim zakonom na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima iz oblasti stambenih odnosa.

Ova odredba primjenjuje se na lica iz stava 1. ovog člana ako se utvrdi da su korisnici kuće ili stana bez odobrenja nadležnog organa, a ne mogu se vratiti u svoje ranije prebivalište, što nadležni organ provjerava po službenoj dužnosti.

Član 13.

Prihvatno-tranzitni centar je zatvoreni prostor koji se sastoji od jedne ili više prostorija funkcionalno povezanih.

U prihvatno-tranzitnom centru moraju se osigurati prostori namijenjeni za: kuhinju sa trpezarijom, pranje veša, kupanje i sanitarne čvorove, prostor za dnevni boravak i spavaone.

Najmanji kapacitet prihvatno-tranzitnog centra je za smještaj 40 osoba, sa minimalnom površinom od $5m^2$ po osobi.

Prihvatno-tranzitni centar koristi se za smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona do osiguranja drugog smještaja, a najviše 90 dana od dana prihvata.

Član 14.

Kolektivnim centrom smatra se zatvoreni prostor raznih namjena, koji se koristi u slučaju izuzetne potrebe za privremeni smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona do osiguranja drugog trajnijeg smještaja.

Prostor koji se koristi kao kolektivni centar mora zadovoljavati osnovni uvjet da ima jednu ili više prostorija koje su funkcionalno povezane na način kojim se osigurava odvijanje neophodnih funkcija ishrane, spavanja, održavanja higijene i boravka.

Najmanji kapacitet kolektivnog centra je smještaj za 40 osoba, sa minimalnom površinom od $5m^2$ po osobi.

Član 15.

Naseljem koje je namjenski izgrađeno, rekonstruisano ili adaptirano u svrhu smještaja lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona smatra se veći broj stambenih i drugih objekata izgrađenih ili rekonstruisanih na ograničenom prostoru u kojima se osigurava prostor od minimalno 6-$8m^2$ stambene površine po osobi.

U naselju iz stava 1. ovog člana moraju se osigurati uvjeti za odvijanje funkcija ishrane, spavanja, održavanja higijene i drugih uvjeta u vezi sa boravkom ovih lica.

Član 16.

Raspoloživim stanovima, u smislu ovog Zakona, smatraju se stanovi kojima se osigurava stambeni prostor minimalne površine 8-$10m^2$ koji se mogu koristiti za privremeni smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona, na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima i propisima iz oblasti stambenih odnosa.

Član 17.

Izuzetno, a u cilju osiguravanja potrebnih minimalnih uvjeta za smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), uz saglasnost vlade kantona, utvrđuje određene objekte na području kantona koji su od federalnog značaja za privremeni smještaj ovih lica.

Član 18.

Pravo na neophodnu ishranu, socijalnu adaptaciju i psihološku podršku, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje djece i omladine i podmirenje drugih nužnih životnih potreba osigurava se licima iz čl. 4. i 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, kantonalnim propisima i drugim propisima iz oblasti socijalne zaštite.

Član 19.

Obim prava iz čl. 11. tač. od 3. do 8. ovog zakona određuje se na osnovu činjenice da li je lice iz čl. 4. i 5. ovog zakona zaposleno ili ne, da li je korisnik penzije ili socijalne pomoći, da li je izdržavano lice ili ostvaruje prihod po drugom osnovu.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana ne ostvaruje prava navedena u stavu 1. ovog člana, ta prava ostvarivat će u skladu sa propisima kantona.

Član 20.

Raseljena lica i povratnici dužni su prijaviti svaku okolnost koja utiče na obim ili prestanak prava iz člana 11. ovog zakona nadležnom organu kantona u roku od 15 dana od dana nastanka te okolnosti.

Okolnosti iz stava 1. ovog člana nadležni organ provjerava po službenoj dužnosti.

IV - POVRATAK RASELJENIH LICA I IZBJEGLICA IZ BOSNE I HERCEGOVINE NA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 21.

Lica iz čl. 4., 5. i 6. ovog zakona imaju pravo da se slobodno vrate u svoja prebivališta ili u druga mjesta koja su izabrali da se u njima nastane, bez rizika od uznemiravanja, zastrašivanja, progona ili diskriminacije na osnovu spola, nasilja na osnovu spola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na osnovu spola.

Povratnici iz stava 1. ovog člana, bez obzira na koji način su se vratili, dužni su se prijaviti nadležnoj općinskoj službi radi evidentiranja.

Radi stvaranja uvjeta za povratak lica iz stava 1. ovog člana, nadležni organi Federacije, kantona i općine preduzimat će potrebne mjere kao što su: osiguranje slobode kretanja, poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, povećanje sigurnosti boravka u mjestu povratka, povrat imovine njihovim vlasnicima, popravak i gradnja kuća i stanova, stvaranje uvjeta za održiv povratak i drugih uvjeta koji utiču na siguran i dostojanstven povratak raseljenih lica i izbjeglica i dr.

Član 22.

U cilju osiguranja jednoobrazne i usklađene realizacije ciljeva utvrđenih Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, aktivnosti iz člana 21. stav 3. ovog zakona koordiniraju se unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

Status i nadležnost Komisije za izbjeglice i raseljena lica uređen je Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini.

Član 23.

U cilju stvaranja potrebnih uvjeta za povratak lica iz čl. 4., 5. i 6. ovog zakona, nadležni organi Federacije, u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice), donose planove povratka i repatrijacije ovih lica za teritorij Federacije i područje kantona.

Član 24.

Vlada Federacije donosi osnove za izradu planova povratka iz člana 25. ovog zakona na prijedlog Federalnog ministarstva.

Član 25.

Plan iz člana 23. ovog zakona za teritoriju Federacije donosi Vlada Federacije, a za područje kantona vlada kantona.

Član 26.

U cilju stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, nadležni organi Federacije i kantona daju potrebne informacije ovim licima, a posebno o uvjetima za povratak i u tom smislu sarađuju sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, UNHCR-om i drugim nadležnim međunarodnim organizacijama, ostvaruju međuentitetsku saradnju, međusobnu saradnju, kao i saradnju sa drugim organima i organizacijama.

Član 27.

Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava pomoći u rekonstrukciji stambenih jedinica su:

1. da je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljeno lice u Bosni i Hercegovini, ili povratnik;
2. da je iskazao namjeru za povratkom;
3. da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo nad stambenom jedinicom koja je predmet rekonstrukcije;
4. da je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet rekonstrukcije;
5. da se stambena jedinica koja je predmet rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
6. da on i članovi njegovog domaćinstva od 1991. godine nemaju na teritoriji Bosne i Hercegovine drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
7. da nije primio pomoć u rekonstrukciji dovoljnu da zadovolji odgovarajuće standarde o minimumu stambenih uvjeta.

Federalno ministarstvo će zajedno sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usaglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za odabir prioritetnih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od korisnika.

Federalno ministarstvo će svojim podzakonskim aktima osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i procedura iz prethodnog stava.

Član 28.

Odluka o odabiru korisnika, sastavljena u skladu sa članom 27. ovog zakona, zajedno sa kriterijima na osnovu kojih su izabrani, objavljuje se u dnevnim novinama i putem općinskih oglasnih ploča, kako u općinama u kojima boravi raseljeno lice tako i općinama planiranog povratka, poštujući zaštitu podataka odabranog korisnika pomoći.

Član 29.

U roku od 15 dana po podnošenju žalbi u skladu sa članom 28. ovog zakona, Federalno ministarstvo provest će postupak provjere zasnovan na podacima koji su sadržani u žalbama i objaviti svoje zaključke u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Nakon provedenog postupka provjere, Federalno ministarstvo o svojim zaključcima u pisanoj formi obavještava podnosioce žalbi.

Član 30.

Federalno ministarstvo zaključuje pojedinačne tripartitne sporazume sa svakim korisnikom koji sadrže lične podatke, kao i količinu i vrstu pomoći, a u skladu sa uputstvom koje će donijeti ministar u roku od 15 dana nakon stupanja na snagu ovog Zakona.

Korisnik potpisuje tripartitni sporazum zajedno sa licem koje je Federalno ministarstvo ovlastilo za potpisivanje sporazuma u ime Federalnog ministarstva, te ovlaštenim predstavnikom kantona - općine gdje će biti dostavljena pomoć. Svaki potpisnik dobija primjerak sporazuma a isti primjerak upućuje se i Komisiji za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

Član 31.

Federalno ministarstvo, u skladu sa postupcima određenim Zakonom o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94), u skladu sa zakonskim pravima koja proističu iz ugovora, raskida sve ugovore sa dobavljačima koji prekrše važeće tenderske procedure, ili koji ne provedu projekte pomoći kako je to utvrđeno ugovorom.

Član 32.

Korisnici imaju pravo da podnesu žalbu Federalnom ministarstvu ukoliko smatraju da dobavljač, sa kojim je Federalno ministarstvo sklopilo ugovor za provedbu projekta pomoći, ne ispunjava svoje obaveze ili na neadekvatan način ispunjava svoje obaveze predviđene ugovorom.

Ministar formira komisiju koja će ispitati navode o neizvršavanju ili neodgovarajućem izvršavanju u provedbi projekata pomoći.

Federalno ministarstvo usvaja pravilnik o radu kojim se regulira rad komisije, uključujući i poslovnik i sastav komisije. Spomenuta komisija, po pravilu, odražavat će ravnopravnu zastupljenost spolova.

Ministar poduzima odgovarajuće korektivne mjere zasnovane na nalazima Komisije.

Član 33.

Korisnici koji dobiju pomoć na osnovu netačnih podataka ili lažnih izjava, ili ako pomoć preusmjere u nenamijenjene svrhe, Federalnom ministarstvu dat će nadoknadu u iznosu pogrešno upotrijebljene ili pogrešno dodijeljene pomoći, ili će vratiti svu pomoć koju su dobili putem Federalnog ministarstva.

Član 34.

Podatke o svim ugovorima, kao i kopije svih ugovora i potvrde o isporuci vodi Federalno ministarstvo i isti će biti dostupni javnosti u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01).

Član 35.

Federalno ministarstvo osigurava transparentnost svakog odobrenog projekta putem svog knjigovodstva i računovodstva.

Svaki projekt ima jasne budžetske stavke i uključuje sve informacije koje su posebno navedene u uputstvu ili uputstvima kojima se uređuje projekt, a koje izdaje Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo obavezno je da Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine obavijesti o napretku ostvarenom u provedbi projekata svaka tri mjeseca.

Član 36.

Bliži propis o organizaciji povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. u smislu ovog zakona, o postupku povratka i drugim pitanjima u vezi sa povratkom ovih lica donosi ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

V - NADLEŽNOSTI ORGANA U OSTVARIVANJU PRAVA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na teritoriji Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležni organi kantona, u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:
   - donosi plan povratka i repatrijacije raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jedanput godišnje;
   - donosi plan za obnovu, izgradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i povratnika koji su od federalnog značaja;
   - donosi osnove za izradu planova iz člana 23. ovog zakona;
   - utvrđuje bilans potrebnih sredstava kada finansijska sredstva kantona nisu dovoljna, a sve u cilju stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
   - predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:
   - izrađuje prijedlog godišnjeg plana za povratak i repatrijaciju iz tačke 1. ovog člana;
   - priprema osnove za izradu planova iz člana 24. ovog zakona;
   - prati realizaciju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
   - podstiče i pomaže u realizaciji kantonalnih planova povratka i repatrijacije;
   - planira i provodi plan izgradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
   - priprema bilans potrebnih sredstava iz tačke 1. ovog člana;
   - sarađuje sa nadležnim organima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku saradnju i saradnju sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim organima i organizacijama;
   - vodi centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na osnovu izvještaja kantona;
   - vodi druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim propisima.

3. Kanton:
   - donosi plan za povratak i repatrijaciju na području tog kantona;
   - planira i provodi izgradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koji su od kantonalnog značaja;
   - priprema i donosi bilans potrebnih sredstava za područje kantona radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog Zakona;
   - utvrđuje nosioce aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na području tog kantona;
   - organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
   - popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na svom području i dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu;

- sarađuje sa nadležnim organima općina, drugih kantona i nadležnim organima Federacije, kao i sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u vezi sa unapređenjem planiranog povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- obavlja i druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom, ustavom kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

VI - POPIS I EVIDENCIJA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 38.

Nadležni organ kantona popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na tom području i mjesečno dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu.

Centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog Zakona za teritoriju Federacije vodi Federalno ministarstvo na osnovu osnovnih evidencija iz stava 1. ovog člana.

Bliži propis o vođenju centralne i osnovne evidencije iz ovog člana donosi ministar.

VII - SREDSTVA ZA FINANSIRANJE POTREBA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 39.

Sredstva za finansiranje potreba raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog Zakona osiguravaju se iz:

- Fonda za povratak koji sufinansira i Vlada Federacije,
- budžeta Federacije,
- budžeta kantona i općina,
- finansijske pomoći zemalja koje su prihvatile izbjeglice iz Bosne i Hercegovine,
- relevantnih međunarodnih organizacija,
- donacija i kredita u ove svrhe koje su osigurale međunarodne finansijske organizacije i domaći subjekti,
- donacija iz privatnog sektora,
- drugih izvora.

Član 40.

Sredstva za finansiranje koriste se za ostvarivanje potreba i stvaranje uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.

VIII - NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 41.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrše Federalno ministarstvo i kantonalni organ, svako u okviru svoje nadležnosti.

IX - KAZNENE ODREDBE

Član 42.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu uprave i službenik organa uprave ako:

1. prizna ili oduzme status raseljenog lica i povratnika suprotno uvjetima ovog zakona (čl. od 4. do 7.);
2. onemogući privremeni smještaj raseljenom licu i licu iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa članom 11. ovog zakona;
3. onemogući slobodan i dobrovoljan povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona (član 21.);
4. ne dostavi podatke o popisu i evidencijama raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
5. učini ili propusti radnju zbog koje su povrijeđena neka od ostalih prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koja im pripadaju u skladu sa ovim zakonom;
6. daje netačne podatke ili lažne izjave ili ako preusmjeri pomoć u nenamijenjene svrhe iz člana 33. ovog zakona.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43.

Legitimacije i rješenja kojima se dokazuje status raseljenog lica i uvjerenja o priznatom statusu lica iz člana 5. ovog zakona, izdata na teritoriji Federacije, važit će dok se ne utvrdi drugačije.

Član 44.

Kantoni će uskladiti svoje propise sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 45.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije prestaje primjena Zakona o raseljenim licima - prognanicima i izbjeglicama - povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/00, 56/01, 27/02, 18/03 i 42/04).

Član 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući	Predsjedavajući
Doma naroda	Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH	Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s.r.	**Muhamed Ibrahimović**, s.r.

ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

178

Na temelju člana 25. i 42. Zakona o unutarnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/02), Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 9. ožujka 2005. godine, donio

ODLUKU

O IMENOVANJU ČLANA NEOVISNOG ODBORA ZA SELEKCIJU I NADZOR

I

Za člana Neovisnog odbora za selekciju i nadzor iz reda predstavnika Federalnog ministarstva unutarnjih poslova, imenuje se IVO ŠAKO.

II

Odluka će se objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

	Predsjedatelj
ZD broj 01/f- 02-66/05	Zastupničkog doma
9. ožujka 2005. godine	Parlamenta Federacije BiH
Sarajevo	**Muhamed Ibrahimović**, v. r.

На основу члана 25. и 42. Закона о унутрашњим пословима Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 42/02), Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 9. марта 2005. године, донио

ОДЛУКУ

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА НЕЗАВИСНОГ ОДБОРА ЗА СЕЛЕКЦИЈУ И НАДЗОР

I

За члана Независног одбора за селекцију и надзор из реда представника Федералног министарства унутрашњих послова, именује се ИВО ШАКО.